

ХРИСТО БРЪЗИЦОВ - МЕЖДУ ЛИТЕРАТУРАТА И ЖУРНАЛИСТИКАТА

Доц. д-р Гергана Начева

HRISTO BRAZITSOV – BETWEEN THE LITERATURE AND THE JOURNALISM

Assos. Prof. Gergana Nacheva

Abstract: The text discusses the personality and life-work of emblematic journalist Hristo Brazitsov as well as his visions about the Bulgarian journalism in the twentieth century.

Key words: *intellectual, history of journalism, public person, Hristo Brazitsov*

Сто и десет години след рождението на Христо Бръзицов личността и творчеството му остават неизследвани и недооценени. Името му се споменава рядко и обичайно се свързва с историческия развой на българската журналистика.

Днес документалните му книги и огромният свод от публицистични материали, пръснати из периодиката, впечатляват с прецизната си фактографичност и ерудитска осведоменост. Христо Бръзицов може да свидетелства за целия неспокоен и пъстър XX век. Биографията му бележи не само географията на Балканите – роден е в Цариград през 1901 г., но тя пресича неспокойните исторически пътища както на родната му България, така и на Европа. Потомствен журналист, син на изтъкнатия вестникар Димитър Бръзицов, списвал вестника на Българската екзархия в Цариград – „Вести“- до Балканската война (1913), всичко това той ще разкаже в документалните си хроники: „Някога в Цариград“ (1965), „Башин край“ (1968), „Во Прилепа града“ (1969).

Първият град, който Бръзицов вижда от „родната и чуждата“ България, е Бургас, където слиза на пристанището през 1913 г. и ритуално целува българската земя. Като ученик и после студент по дипломация в Свободния университет в София, той активно сътрудничи на целия тогавашен печат. Редактирал е сп. „Родна лира“ и „Смях и сълзи“ (заедно с Хр. Смирненски), а с Граблашов – „Кръгосвет“ (1931), „Аз знам всичко“ (1932) и „Нива“ (1933), използвайки псевдонимите Язека, Войдан, Бурян, Бивш депутат и др. От 1938 г. до 1941 г. работи в редакцията на официоза „Мир“.

Името на Бръзицов свързваме с всички значими издания на 20-те и 30-те години като „Развигор“, „Литературни новини“, „Българан“, „Маскарад“, „Щурец“, „Заря“, „Камбана“, „Зора“, „Ново време“. Своята склонност към мемоари запечатва в книгите „Някога в София“ (1970), „Спомени на едно момче“ (1971), „При големи хора по халат и чехли“ (1976), „Далечни спомени за близки хора“ (1979), „София разказва“ (1979). Екстазите му по литературно писане го отправят в различни жанрове – „Мъже и жени. Хумористични типове“ (1920), „Дневникът на един баща“ (1936), както и пътеписите „По света“ (1921), „Как ми се мярна Европа. Пътеписи и наблюдения на един съвременник“ (1939). Добър сатирик, той още през 1918 г. създава „Усмивки.

Хумористични разкази”, „Хумористична история на българите” (1928), „В плен на дявола (Сатириро-хумористичен роман)” и др.

Днес особен интерес за нас представляват интервюта му с български интелектуалци в два тома - „Когато те говореха. Кратки интервюта с български писатели, артисти и композитори” (1942-43) и „Един час при...” (1943), както и книгата „Мои познаници. Хумористични разкази” (1943). През 60-те и 70-те години Бръзицов преработва част от документалистиката си в книгите „Някога в София” (1970), „При големи хора по халат и чехли” (1976), „Далечни спомени за близки хора” (1979), „София разказва” (1979).

Няма случка, епизод, щриха, която Бръзицов разказва, без той да е споменат като резонанс в пресата. По книгите на големия журналист можем да съдим за цялата тогавашна преса – булевардна, литературна, официозна. Той пръв поставя проблема за „леките вестници” и лековатото им отношение към читателите. Пред нас съвременните читатели започват да се редят различни журналистически скандали от публичното пространство, коментират се емблематични политици като Ал. Малинов, Т. Теодоров, Ст. Костурков, Ст. Данев. За всеки един вестник той дава стегната информация – кой е неговият собственик, от кого е субсидиран, кой е главният му редактор. Живо и пластично пред нас се разкрива нерадостното ежедневие на редакционните работници – коректори, печатари, словослагатели. Бръзицов пише: „... милият Димчо Дебелянов, който също минал през коректорския инквизиционен стол, казвал: - Това не са редакции, а обори.” (Бръзицов, 1970, с. 102)

Няма топос, който да не е засегнат в неговата документалистика и мемоаристика – от голямото историческо събитие до игралните домове, обект на криминалната хроника на вестниците „Утро”, „Дневник”, „Ново време”. Но истинска пристрастеност Бръзицов показва, когато започва големия разказ за интелектуалния живот в столицата, за Народната библиотека и нейния директор – писателя Стилиян Чилингиров. Обикнат похват е в няколко детайла да улови личността на този, за когото разказва: „Стилиян Чилингиров: селски даскал, гимназиален учител, редактор на политически вестници, на литературни списания, директор на Народната библиотека, читалищен деятел, уредник на Етнографския музей, писател.” (Бръзицов, 1970, с. 104) Бръзицов веднага сменя текстовата тактика, той включва мнението на човека, с когото разговаря, по важен обществен проблем. За литературните кръгове например, самият Чилингиров споделя: „Но литературните кръгове у нас се образуват не около творците, а около коментаторите, критиците на творците, или както казва Пенчо Славейков: „В нашия опък край всичко опъко отива.” и “У нас най-големите имена биват най-оухулени и отричани.” (Бръзицов, 1970, с. 104) В следващия момент се запознаваме с друга страна от дейността на Чилингиров – колекционер на всичко писано в българските вестници и списания от 1844 до 1910 г., които той обработва на двеста хиляди фиша.

Бръзицов успява да конструира българския културен обществен живот с неговите вкусове, моди, практики, манталитети, привички, митове, обичаи, та дори и мании. Разказвачът ни пренася в столицата през 20-те години, за да ни разкаже как се е иницирирало построяването на хижа „Алеко”. Той ни среща с фигурите на Михаил Ковачев (Мишо Драгалевски), преводач на „Евгений Онегин”, изследвач на Хилендарския манастир и син на пионерния генерал Антон Ковачев, на чието име е кръстено шосето до Драгалевския манастир; редакторът на „Хоро”, „Българан”, „Маскарад” Николай Фол; карикатуриста Кирил Буюклийски; оперния певец Стефан Македонски, с чиито усилия се построява хижа „Алеко”.

Всички разкази на Христо Бръзицов са ескизни, те носят белезите на журнализма, в тях оживява епохата с всичките ѝ аспекти и многообразие, което Волфганг Бул ще определи като „всекидневна документация на времето”. (Бул, 1988, с. 38) Няма събитие, което да не е отразено от пресата, няма личност, за която разказва, без

да отбележи участието ѝ в печата. Така мимоходом се сглобяват две истории – тази на интелектуалния живот и тази на пресата.

Ако се вгледаме в мемоаристиката на Бръзицов, ще открием същите особености – и там е вплетена пресата. Когато говори за френските мемоари, Пиер Нора отбелязва: „веднага ще забележим как в разстояние на един век журналистическият елемент е проникнал завинаги в голямата мемоарна традиция.” (Нора, 2004, с. 532) Речниковият дискурс също определя Бръзицов като автор на хумористични книги, с нравствена и възпитателна тенденция, с блед хумор. Документалните му произведения имат стойност с богатия си фактически материал. (Речник на българската литература, Т. I, с. 142)

В книгата си „Правилата на изкуството” П. Бурдийо напомня за първенството на писателите-журналисти пред журналистите-писатели, чиито творби са по средата на историята и журналистиката. Така той ги определя маргинално – между биографията и социологията, личния дневник и приключенския разказ, кинематографичния кадър и свидетелските показания в съда. (Бурдийо, 2004, с. 251) Съвместявайки всички тези роли, Бръзицов успява в книгите, посветени на литературата и изкуствата, да открие не историята им, а „онзи странен страничен глъч на всекидневието [...] цялото това прикрито мислене, цялата игра на представи, които анонимно се носят сред хората.” (Дос, 2007, с. 41) Бръзицов успява да ситуира в социалното пространство тогавашния български интелектуалец: „Удивително! Талантливи писатели, а писари – тук, писари – там! Може да се каже, че най-високото стъпало, до което е стигнал българският писател, бе библиотекарската длъжност в някое министерство: да се катери по стълби и да се бори с праха, за да задоволи искането на тоя-оня за тая-оня книга. И Г. Райчев: библиотекар, писар, коректор – като че на писателя не прилича да бъде директор!” (Бръзицов, 1970, с. 107)

В своя документален наратив бележитият ни журналист успява да съхрани анализите на българските писатели за вчерашната и настоящата литературна продукция, както и физиономичността на българския творец. Впечатляващи са думите на Г. Райчев от анкетата с него: „–Питах ме за ранга на днешния писател спрямо някогашния... На пръв поглед изглежда, че в миналото сме имали по-значителни писатели от днес. Но това е, така да се каже, „оптическа измама”. Ония писатели бяха и строители на България, затова ни изглеждат по-значителни.” (Бръзицов, 1970, с. 107)

Книгите на Бръзицов успяват да извадят от забвение и раздвижат фигури, които не са били емблематични, а по-скоро са се преплитали с другите, като например Д. Подвързачов. Въпреки скромното му присъствие в българския интелектуален живот, за редактора на сп. „Звено” Бръзицов подчертава, че „Ако заговорих за поезия и журналистика в началото на XX век, не можеш да го избегнеш.” (Бръзицов, 1970, с. 109) Няколко шриха и пред нас е човекът, с облеклото, характера и таланта си, както и отношението на другите към него. Понякога само едно изречение очертава гражданската позиция на интелектуалеца. За Подвързачов Бръзицов отбелязва: „Но държеше на достойнството си и когато директорът на в. „Зора” и нему направил забележка за някакъв фейлетон, осмиващ жилищната политика на правителството на Ляпчев, Подвързачов напусна „Зора”.” (Бръзицов, 1970, с. 109)

Очертал цялата българска преса за един век, Бръзицов не забравя да регистрира плачевното положение на българския журналист. Така той показва защо творец и драматург като Подвързачов избира седмичния смешен вестник „Не искам да работиш”, който популяризира булевардната песен „Червената ти връзка мило либе...”, прецитирана в емблематичното стихотворение на Богомил Райнов „Автобиография” от ранните му хулигански стихове.

Без да напада директно булевардната преса, журналистът Бръзицов не престава да се бори срещу нея: „Такива песните, такива и вестниците.” Мизерното заплащане е причина всеки журналист да работи в по две-три редакции – в сутрешен, обеден и

вечерен вестник като коректор или репортер. Но най-унизителното е това, че често пъти те се превръщат в събирачи на обявления, които издържат вестника. Почти гротескно звучи приведеното от него пример за уводната статия на в. „Мир” от видния публицист М. Маджаров, прекъсната от пошлата реклама: „хубав женски крак правят само чорапите, купени от магазин „Oh bon gout” (О, хубав вкус)” и за голям ужас на днешния читател прекъснатата мисъл на Маджаров е... „Защото българската национална кауза е справедлива и ниchie, и най-талантливото перо на наш противник не може да я обори!” (Бръзицов, 1970, с. 110) Това е онази генеалогия на порочните практики, която в следващото столетие ще роди уродливото лице на жълтата преса.

Историята на пресата, разказана от Бръзицов, запечатва такива моменти като възникването на хумористичния вестник „Баядерка”, подражаващ на парижкия лист „Фру-фру”, създаден по идея на Н. Фол и Бръзицов и преименуван от тях на стария вестник „Смях и сълзи”, но вече без Смирненски и Граблашов. Тук се събира един внушителен кръг – Н. Хрелков, Н. Марангозов, А. Каралийчев, Н. Фурнаджиев, А. Разцветников, К. Зидаров, Вл. Русалиев, П. Михайлов, както и художниците И. Петров, Ал. Жендов, И. Милев, П. Георгиев, Ст. Венев, К. Буюклийски. Визуално вестникът крещи със своето червено мастило и се превръща в силна политическа сатира срещу Ал. Цанков и генералите Вълков и Русев. „Смях и сълзи” преминава в друг хумористичен вестник – „Палячо”, чиито главен карикатурист К. Буюклийски рисува герои от типа Ракишор Винопийцев.

Рисувайки образа на българския журналист, Бръзицов показва мастити фигури като Йосиф Хербст и Иван Пеев-Плачков – първият полиглот, вторият възпитаник на Робърт колеж, два пъти министър на просвещението, секретар на Българска академия на науките. Главният редактор на „Мир” е охарактеризиран само с една фраза: „Иван Пеев не беше сензационен журналист в приетия смисъл на това понятие, но винаги търсеше занимателни материали, с които привличаше вниманието на читаещия свят.” (Бръзицов, 1970, с. 117) Някак си мимоходом, лаконично Бръзицов показва отношението на княз Фердинанд към него: „Плачков е октопод, потопен в жлъчка.” (Бръзицов, 1970, с. 116) С уважение и респект журналистът Бръзицов успява да покаже учения Иван Пеев, разказвайки скандала около издаването на дневника на К. Иречек, иницирано от Плачков. Той умело разплита лицемерните нрави в тогавашното българско общество, като случая с Кръстьо Пастухов, който в Народното събрание отхвърля печатането на дневника, а на четири очи поздравява Иван Пеев. Отзвукът на този скандал отхвърля и в „Литературен глас” на Д. Б. Митов, който публикува статията на А. Страшимиров (подписан Балканец) в защита на дневника.

Личността на документалиста в много случаи е скромно представена. Бръзицов никога не се нарежда заедно с големите присъствия, а говори за тях „с уважение и обич”. Благодарност към Пеев са следните редове: „Постепенно Пеев разшири моето поле на дейност – даде ми да ръководя големия всекидневен отдел „Из науката и живота”, да се обаждам по животрептящи събития от вътрешния живот: конгреси, тържества, културни събития. Но най-много държеше на мемоарните материали. Във вестник „Мир” постоянно се водеха спорове за точното място на бесилката, върху която е увиснал Васил Левски; за точността на някое историческо събитие не с разлика от дни, а от часове.” (Бръзицов, 1970, с. 118) Така Пеев успява да направи от „Мир” не партийен орган, а сериозен и четен български вестник.

Българският интелектуалец, видян през погледа на Бръзицов, е синтетична личност. Той е ерудиран, изследовател, добросъвестен, но преди всичко човек с гражданска съвест. Дори когато Пеев трябва да присъства в двореца, за да отрази срещата със сръбския крал Александър, той изпраща Бръзицов, защото не може да гледа как се преструват на добри приятели двама владетели, които всъщност се дебнат. В „Мир” се появява статия за сцената на дивите балкански нрави – епичната битка около

закуските и карнавала с фраковете. Поради характера на Иван Пеев вестникът е спрял, той се опитва да основе друг – „Нов мир”, който пропада, а Пеев до края на живота си остава секретар на БАН. Пренасяйки ни в далечната 1933 г., пред нас оживяват фигурите на чуждите журналисти – гърка Жорж Атанасиадис-Новас, журналист, поет, депутат; полския писател и публицист Вацлав Сперошевски и др.

За своето писане журналистът споделя: „Давам само по една фраза, най-характерната [...] Та аз искам да разкажа за другите и ако все пак се показвам, то е все едно: гласът на кукловода.” (Бръзицов, 1970, с. 123) През целия си живот Бръзицов документира своето време, но не като писател, какъвто несъмнено иска да бъде, а като журналист, като репортер от мястото на събитието: „Бидейки по рождение вестникар, журналист, преминах целия си живот във всезнайство: ту среща с такъв специалист, ту с онакъв – но най-много ми допадаха срещите и разговорите с хората на сърцатия разум.” (Бръзицов, 1976, с. 7) Документалистът разяснява, че предава тези спомени с познавателно и историческо значение, а не „твори белетристика”.

Особено ценна за днешния интелектуално-исторически развой е инициативата на Д. Б. Митов през 1929 г. и няколко години след това да предостави страниците на митичния си вестник „Литературен глас” за интервюта с изтъкнати интелектуалци, които по пресмятане на Бръзицов надхвърлят сто и петдесет. Той свидетелства за факта, че те са достоверни, тъй като преди да ги отпечата, дава ръкописите на своите събеседници за проверка. Историята на българската журналистика трябва да отдаде полагащото се място на големия журналист, редактор, преводач, откривател на модерни писатели Д. Б. Митов. Той е един от проводниците на френската модерна култура в България, донесъл я след специализацията си в Париж. Негова е идеята да повтори жеста на Фредерик Льофевр, водил в „La nouvelle littéraire” всяка седмица разговори с френски интелектуалци. В литературната периодика вестникът на Д. Б. Митов наследява седмичника „Развигор” – първият литературен седмичник в Европа. Като най-близък помощник на проф. Ал. Балабанов, Митов си поставя амбициозната задача да направи вестник „Литературен глас” трибуна на интелектуалната мисъл в България. Д. Б. Митов споделя с Бръзицов, че един от най-руганите френски критици – Пол Суде завещава библиотека, пълна с книги, подписани от автори с най-горещи посвещения. Пак неговият вестник е потърпевш от скандалите на сюрреалистите, които строшават стъклата на редакцията на „La nouvelle littéraire”. Докато Д. Б. Митов се стреми да повтори на българска почва големия френски литературен вестник, Бръзицов започва рубрика „Един час при...” (по примера на Льофевр във Франция) и също издава разговорите си в книга (пак по пример на френския журналист).

В пъстрия калейдоскоп, в който ни завърта книгата на Бръзицов „При големи хора по халат и чехли”, той успява да сглоби една друга България от 30-те години на ХХ век, където прозират не големите политически борби, а големите духовни стремежи и присъствия. Потомственият журналист открива книгата с разговор с доайена на българската журналистика Симеон Радев. Бръзицов умее да разказва за много неща едновременно, да вплита изказвания и коментари на вестници или журналисти, като тези на редактора на списание „Сила” Хр. Силянов, един от основателите на първия „Българан”, за Симеон Радев. Така мозайката непрекъснато се допълва от нови елементи – мнения, анализи, факти, доказателства и това прави наратива многогласен, многопластов и най-вече пределно достоверен.

Няма обществено значима личност, която да не попада в обсега на Бръзицов, като се започне от брата на Христо Ботев – генерал Кирил Ботев, та чак до спомена за Петко Славейков, не от друг, а от печатаря на неговия „Цариградски вестник”. За Иван Вазов разказва брат му Борис Вазов, следват разговори с А. Страшимиров, Е. Пелин, Евг. Марс, Т. Влайков, М. Георгиев и др.

Картината се обогатява с представяне на академичната мисъл на България в лицето на езиковеда проф. Й. Иванов, откривател на първообраза на Паисиевата история, приносите към българската култура на проф. Ив. Шишманов, професорите Арнаудов, Ст. Младенов, Ал. Балабанов, Ал. Теодоров-Балан, историкът В. Златарски, А. Златаров и др.

Галерията от публичните образи се допълва от тези на политиците А. Стамболийски, К. Стоилов, Ц. Балабанов, известен като поет с името Цанко Церковски. Много пъти личността е поставена в няколко обществени роли – Стамболийски е разгледан като министър и журналист, който в Париж приема журналистите на местното издание “L’Intransigeant”. Като политик Бръзицов го определя като типичен балканец, а не като тротоарен човек. Това не са портрети, а по-скоро ескизи, някакви бързи факти и кратки характеристики, нещо, с което те са запомнят във времето – Г. Караславов с удивителната си памет; Л. Стоянов с отчаянието му от българския читател; Яворов представен чрез спомена на своята хазайка, в чиято къща се е самоубил; докато Лора Каравелова е показана чрез разказа на майка ѝ Екатерина Каравелова.

Разговорите Бръзицов е водил не съобразно историческа диахрония, а по-скоро като ненадейно изскачащи от паметта му. Приятел и съредактор на Смирненски (Ведбал) от кво’даисткия му период, той с увлечение разказва за благородния, изискан, чувствителен младеж. За интелектуалните кръгове журналистът разказва във връзка с местата – в кафене „Средец” се запознава с младия Вапцаров, а покрай това ни представя левите писатели – Н. Хрелков, А. Разцветников, Н. Фурнаджиев, Г. Белев, Т. Павлов. Пак така разказва за кръга „Българан”, за кафене „България” и сладкарница „Цар Освободител”, за невзрачната кръчма „Луката”, където си дават среща Г. Милев, А. Жендов, И. Бешков, Хр. Ясенов, А. Тодоров, Ламар. Споменати са и Клубът на журналистите, Домът на изкуствата, кафене „Алказар”.

Бръзицов с увлечение говори за каламбурите с карикатуристите Я. Павлов, К. Буюклийски, Д. Узунов и оркестъра на „Бръмбазъците”. С много искрящ хумор е представена художествената бохема – скулпторът А. Николов, И. Бешков, Ал. Божилов, Н. Тузсузов, строителя на българската живопис Иван Мърквичка, първия галерист Тръпко Василев.

Женските присъствия се окръглят от разказите на Мара Белчева, Дора Габе, Ана Карима.

Желанието на Бръзицов да съхрани за потомците спомените за тези хора, дори когато те са напуснали света, го среща с техните родственици. Така се раждат разговорите с вдовиците на писателите П. Ю. Тодоров, д-р К. Кръстев, Й. Йовков, Ст. Михайловски, дъщерята на К. Величков. По този начин той има възможност да ни представи най-съкровени страни от техния живот.

Българският театър е видян през погледа на драматурзите Ст. Л. Костов и Р. Стоянов и режисьора Николай Осипович Масалитинов. С не по-малка страст Бръзицов разказва за актрисите Р. Попова, съпруга на известния детски писател Стоян М. Попов (чичо Стоян); за Маня Икономова, Адриана Будевска, Елена Хранова, Милка Ламбрева, Зорка Йорданова, Елена Снежина. Незабравими са портрети на класиците на българския театър В. Кирков, С. Огнянов, К. Кисимов, Кр. Сарафов, Г. Стаматов, Ив. Димов, Н. Балабанов, Вл. Грандафилов.

Българската опера оживява с разказите на Хр. Морфова, К. Спиридонова, С. Македонски, П. Райчев, П. Золотович и композитора Д. Христов.

Литературната бохема е представена от Д. Подвързачов, Г. Райчев, Н. Райнов, Г. Стаматов, И. Грозев, К. Константинов, Ник. Вас. Ракитин, Д. Талев, Н. Фол, Хр. Ясенов, Н. Лилиев, Д. Бояджиев, Ем. Попдимитров. За да дооформи интелектуалния пейзаж, той разказва за книжарниците и издателствата на Д. Голов, Игнатов и синовете, това на Ал. Паскалев.

Като заключение на книгата „При големи хора по чехли и халат” Бръзицов отбелязва една дълбока травматология в екзистенцията на българския интелектуалец – ранната му смърт. Един зловещ списък на изгънати български писатели се начева с ген. С. Панчев, загинал на фронта едва 34-годишен; българския Ремарк – Вл. Мусаков и книгата му „Кървави петна”, загинал на фронта 29-годишен; Д. Дебелянов, убит на фронта на същата възраст; журналистите Св. Добрев и Л. Груев, убити на фронта едва 30-годишни; И. Иванов-Черен, оставил живота си на бойните полета 32-годишен; Вл. Попатанасов – 32-годишен; Хр. Смирненски – 24-годишен; зверски убитите Хр. Ясенов на 36 години и Гео Милев на 30 години, а също така 30-годишния С. Румянцев и 50-годишния Й. Хербст. Списъкът продължава с убития на 33 години Вапцаров, недоживелите до 40 години журналисти Г. Костов и Гр. Кузманов, следват имената на д-р Кръстев – 53-годишен, А. Златаров – 52-годишен, Й. Йовков – 57-годишен, Ст. Л. Костов – 59, Т. Измирлиев – 40, Яворов – 37, Д. Бояджиев – 31, следва трагичната смърт на Б. Шивачев на 29 години. Така освен всичко друго той показва ужасяващата съдба на източноевропейския интелектуалец, за да напише и за своята собствена в мемоара „3000 нощи в затвора”, лежал като политически затворник, осъден от Народния съд.

Документалистиката на Бръзицов прави достойние на съвременниците огромно количество информация, заедно с него влизаме в широката механа, където се събира артистичния свят, надникваме из крайните квартали, разхождаме се из широките улици на пъстрата София с нейните моди, хора, улици, магазини, нрави, и читателят чувства климата на онова време, като че ли чете за него във вестник. Запознава се с театрите, вариететата, киносалоните, ресторантите, осведомява се дори за менютата в тях. Но всичко това той прави като журналист, а не като писател. Томас Мартинес пише: „Преди журналистите с душа мечтаеха да напишат поне един роман през живота си; сега романистите с душа мечтаят да напишат репортаж или хроника, незабравими като хубав роман. Проблемът е, че романистите го правят, а журналистите си остават само с желанието.” (Мартинес, 2008, с. 35)

Никъде при Бръзицов няма да срещнем уморителни анализи, сложни интерпретации, той е коментатор и събирач на факти. Той парадигматично спазва предписанието на Мартинес: „Журналистът не е полицаи, нито цензор, нито прокурор, а преди всичко свидетел: усърден, упорит, неподкупен, страстен привърженик на истината, но само свидетел. Моралната му сила е именно в това, че се държи настрана от фактите, като ги посочва, разкрива, изобличава, но не се превръща в част от тях.” (Мартинес, 2008, с. 40)

Литература:

1. Бръзицов, Хр. Някога в София. С., 1970
2. Бръзицов, Хр. При големи хора по халат и чехли. С., 1976
3. Бул, В. Журналистика и литература – утопия ли е това?. Български журналист, 1988, кн. 10
4. Бурдийо, П. Правилата на изкуството. Генезис и структура на литературното поле. С., 2004
5. Дос, Ф. Ходът на идеите. С., 2007
6. Мартинес, Т. Журналистика и разказ: предизвикателствата на XXI век. Литературата, 2008, кн. 4
7. Речник на българската литература, Т. 1. С., 1976